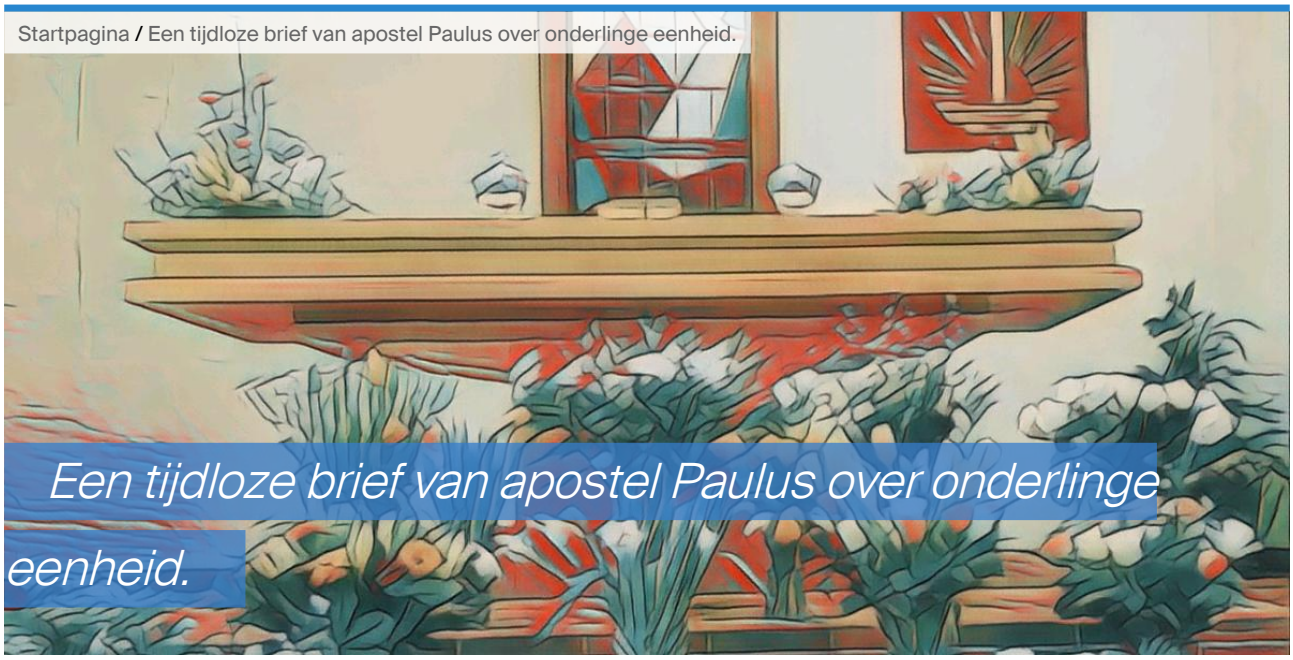

Een tijdloze brief van apostel Paulus over onderlinge eenheid.

Nadat mijn moeder jaren geleden overleden was, ruimde ik samen met familie haar appartement leeg. Zo troffen wij in de boekenkast een serie groene boeken aan. Op de rug van de luxe omslag daarvan stond in goudkleurige letters de titel te lezen: “Bijbel met kanttekeningen”. Deze bijbel omvatte maar liefst acht delen. Samen ruim vijfentwintig centimeter breed! Niemand had interesse, dus ik pakte een kartonnen doos, waarna de “Bijbel met kanttekeningen” een bestemming vond op onze eigen zolder: achter de knieschotten.

Die doos met de achtdelige bijbel was ik allang vergeten toen wij in coronatijd bedachten onze zolder op te ruimen. De doos werd weer zichtbaar en stond zelfs in de weg. Begin januari dit jaar pakte ik er daarom maar eens een boek uit: “BIJBEL in de nieuwe vertaling van het Nederlands bijbelgenootschap met verklarende kanttekeningen. Uitgegeven door Bosch en Keuning NV te Baarn in 1955”. Doorbladerend bleek het meer voetnoten te bevatten dan bijbeltekst. Zo kom je natuurlijk al gauw op acht boeken.

Al in het eerste boek, dat ik opende, ontdekte ik een blaadje: in haar klassiek-mooie handschrift had mijn moeder aantekeningen achtergelaten. Dan komt zo’n boek wel dichtbij.

Toen kwam de zondag van 16 januari en ik mocht voor de kerkdienst op die dag een lied uitzoeken. De brief aan de Kolossenzen 1 vers 18 was het bijbelwoord: "*Hij is het hoofd van het lichaam, de kerk. Oorsprong is Hij, eerstgeborene uit de dood, om in alles de eerste te zijn:”* Een wonderlijke tekst en wat kan ik daarmee in mijn liedkeuze?

Zoekend naar invulling dacht ik aan mijn “bijbel met kanttekeningen.” In deel acht vond ik de brief aan de Colossenzen (met een "C"). Ik ontdekte dat elk bijbelboek in deze bijzondere bijbel een algemene inleiding heeft. Zo lees ik dat apostel Paulus vanuit zijn gevangenschap in Rome aan de kerkgemeente in Colosse een brief heeft geschreven. Het is een stad in Klein-Azië, in de streek Phrygië, dat in het huidige westen van Turkije ligt. Colosse lag een paar uur vanaf o.a. Laodicéa, maar Paulus was er tijdens zijn zendingsreizen niet aan toegekomen om zelf die stad te bezoeken. Naast de oorspronkelijke bevolking woonden er veel Griekse kolonisten en ook Joden (o.a. twee eeuwen eerder gedeporteerd vanuit Babylonië.) Tegenwoordig zouden wij het een multi-culturele samenleving noemen. De kerk was er een afspiegeling van. Er was welvaart.

Epaphras, die zelf in Colosse woonde, had er een christelijke gemeente gesticht. Later bezocht hij Paulus in Rome en hij maakte zich zorgen. Vanwege de gemengde bevolking met ieder een eigen traditie was er een toenemende invloed op de kerkgemeenschap van niet-christelijke gebruiken, gewoonten en inzichten. Hierover ontstonden onderlinge disputen. Er was geen eenheid meer en de gemeenschap dreigde daardoor uiteen te vallen. In reactie hierop meende Paulus dat de focus vóór alles weer op Christus en op Zijn boodschap gericht moest worden. Om met dit uitgangspunt de onderlinge eenheid te hervinden, schrijft hij een vriendelijke maar ook indringende brief aan de gemeente in Colosse: in een christelijke gemeenschap gaat het om Jezus en alleen Zijn leer is maatgevend. Hij voegt eraan toe: *“ ….Hij is het hoofd van het lichaam, de gemeente.”.*

En dan lees ik de bijbehorende voetnoot nummer 7*: "...Hij is de regeerder en het levensbeginsel...Lichaam is een kenschetsing van de gemeente in haar eenheid, onderling".* Door zijn woordkeus "lichaam" onderstreept Paulus vooral het cruciale belang van de onderlinge eenheid. Al zijn wij nog zo verschillend van elkaar! Binnen en buiten de kerk zijn er immers tal van grote en kleine oorzaken die de saamhorigheid kunnen ondermijnen. In Colosse was het de verscheidenheid in herkomst die onenigheid veroorzaakte, maar ook een ongelukkige opmerking of handeling kan een onbedoelde uitwerking hebben. Paulus plaatst dit met zijn woordkeus in perspectief.

De mogelijkheden in de huidige digitale wereld, individualisering en de toenemende pluriformiteit in de samenleving: het zijn voorbeelden van ontwikkelingen, die de onderlinge band en saamhorigheid onder druk kunnen zetten. Net als in Colosse dreigen er in onze samenleving tegenstellingen die tot dispuut en meer leiden. Er lijkt weinig te zijn veranderd wat dat betreft. Soms kan dat een scherp randje krijgen. Kernwaarden als bijvoorbeeld naastenliefde, vergevingsgezindheid, verdraagzaamheid en dienstbaarheid kunnen dan van grote waarde zijn om de onderlinge eenheid terug te brengen. Waarden waar Paulus in zijn brief naar verwijst alsmede de saamhorigheid die hij nastreeft: de brief van Paulus is niet alleen aan de toenmalige kerkelijke gemeenschap in Colosse gericht.

In Nederland zijn wij, in navolging van een wereldwijd initiatief, een traditie rijker: onder regie van de Wereldraad van Kerken is een landelijke actie gestart onder het motto “Doe goed, zoek recht – Week van Gebed voor eenheid“. Deze startte op 15 januari 2023. Er wordt gevraagd om te bidden voor eenheid van christenen en om na te denken over wat ons bindt. Dat maakt het bijbelwoord en de kerkdienst op 16 januari des te actueler.

In de corona-periode werd er vanuit Leeuwarden een dienst voor ontslapenen via internet uitgezonden. In plaats van uitsluitend in de kleur wit lag het altaar vol met bloemen in alle variëteit en kleuren. Op die wijze werd de veelkleurigheid binnen de "kerk van God" verbeeld, benadrukte de voorganger. Een kerk in zowel het hier en nu, als aan gene zijde.

Op 5 maart dit jaar is er een dienst voor alle ontslapenen. Ongetwijfeld zullen wij dan ook denken aan het leed door de gebeurtenissen in Oekraïne (oorlog), Turkije en Syrië (aardbeving). Een dienst waarin wij alle daarbij getroffenen, maar ook de vele anderen in het land "aan gene zijde" gedenken en voor hun mogen bidden. Laten wij de oproep in de brief van Paulus aan de gemeenschap in Colosse in gedachten houden!

"Wees niet ongerust,
maar vertrouw op God en op Mij.

In het huis van mijn Vader
zijn veel kamers..."

(Johannes 14 vers 1 en 2)

Dit artikel is een publicatie van de redactie van Actueel - Gemeenschap Haarlem.
Bijdrage door: H. de Vries

Indien niet meerdere foto's onderaan dit artikel zichtbaar zijn, click dan op de tekst van dit artikel.

22. februari 2023

